

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ

M. SZPUNAR

представено на 10 януари 2019 година¹

Дело C-136/17

G. C.

A. F.

B. H.

E. D.

срещу

Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL)

в присъствието на

Premier ministre

Google Inc.

(Преюдициално запитване, отправено от Conseil d'État
(Държавен съвет, Франция))

„Преюдициално запитване — Лични данни — Обработване на данните — Лице, което управлява интернет търсачка — Искане за премахване от резултатите при търсене — Обхват на задължението — Обработване на лични данни единствено за целите на журналистическа дейност или на литературно или художествено изразяване“

I. Въведение

1. Съвместяването на правото на личен живот и на защита на личните данни с правото на информация и свобода на изразяване на мнение в ерата на интернет е едно от най-големите предизвикателства на нашето време. Ето защо не е изненадващо, че през последните години до Съда са били отнасяни редица дела, които повдигат правни въпроси, свързани тази проблематика.

2. След като въпросът бъде решен и получи отговор, се появяват нови предизвикателства. Това явление се засилва още повече, тъй като много често правната рамка не е приета от перспективата на ерата на интернет. Делото по главното производство, както и дело C-507/17, Google (Териториален обхват на премахването от резултатите при търсене), заключението ми по което е представено на същата дата като по настоящото дело, е добър пример за това как и в каква степен задълженията, наложени от Директивата за защита на данните от 1995 г., а именно Директива 95/46/ЕО², се прилагат към интернет търсачка като Google, предприятие, създадено през 1998 г.?

¹ Език на оригиналния текст: френски.

² Директива на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 1995 г., стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10).

3. В основополагащото си решение от 13 май 2014 г., *Google Spain и Google*³, Съдът е приел, че по силата на член 12, буква б) и член 14, първа алинея, буква а) от Директива 95/46 всяко физическо лице има „правото на забравя“⁴, което може да доведе до задължение за лицето, което управлява интернет търсачка, да премахне хипервръзките към данните, засягащи това лице⁵. Настоящото дело е своеобразно продължение на това решение. Всъщност в резултат на това решение се поставят много нови въпроси, свързани по-специално с обработването на т.нар. „чувствителни“ данни, отнасящи се до расов или етнически произход, политически възгледи, религиозни или философски убеждения.

4. По тази причина при тълкуването на право от такова естество ще се позовавам както на действащото законодателство, така и на тълкуването, дадено в решение *Google Spain и Google*⁶.

5. Накратко, моето предложение до Съда включва два аспекта: от една страна, по принцип, интернет връзките към чувствителни данни при поискване следва систематично да бъдат премахвани от лицето, което управлява интернет търсачка; от друга страна, трябва да се зачита свободата на изразяване на мнение. Във връзка с това предлагам на Съда да тълкува решение *Google Spain и Google*⁷, като отчита надлежно свободата на изразяване на мнение.

II. Правна уредба

A. Правото на Съюза

1. Директива 95/46

6. Съгласно член 1 от Директива 95/46 тя има за предмет защитата на основните права и свободи на физическите лица, и в частност правото им на личен живот, при обработването на лични данни, както и премахването на пречките пред свободното движение на тези данни.

7. Съгласно член 2 от Директива 95/46 „[п]о смисъла на [същата]:

- а) „лични данни означава всяка информация, свързана с идентифицирано или подлежащо на идентификация лице („съответно физическо лице“); за подлежащо на идентифициране лице се смята това лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификационен номер или един или повече специфични признаци, отнасящи се до неговата физическа, физиологическа, психологическа, умствена, икономическа, културна или социална самоличност;
- б) „обработване на лични данни“ („обработване“) означава всяка операция или набор от операции, извършвани или не с автоматични средства, прилагани към личните данни, като събиране, запис, организиране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друга форма на предоставяне на данните, актуализиране или комбиниране, блокиране, изтриване или унищожаване;

3 C-131/12, EU:C:2014:317.

4 Макар в това съдебно решение по никакъв начин да не се споменава подобен термин, той стана обичайна практика и е включен във вторичното законодателство: вж. член 17 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 2016 г., стр. 1 и поправка в ОВ L 127, 2016 г., стр. 2).

5 Ще разгледам отново по-подробно това решение в правния анализ.

6 Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

7 Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

[...]

- г) „администратор“ означава физическо или юридическо лице, държавен орган, агенция или друг орган, който сам или съвместно с други определя целите и средствата на обработка на лични данни; когато целите и средствата на обработката се определят от национални или общностни законови или подзаконови разпоредби, администраторът или специфичните критерии за неговото назначаване могат да бъдат определени в националното право или в правото на Общността;

[...]

- з) „съгласие на съответното физическо лице“ означава всяко свободно изразено, конкретно и информирано указание за волята на съответното физическо лице, с което то дава израз на своето съгласие за обработка на личните данни, които се отнасят до него“.

8. Член 3 от тази директива, озаглавен „Приложно поле“, гласи в параграф 1:

„Настоящата директива се прилага към пълната или частична обработка на лични данни с автоматизирани средства, както и към обработката със средства, които не са автоматизирани, на лични данни, съставляващи част от файлова система, или които са предназначени да съставляват част от файлова система“.

9. Член 4, озаглавен „Приложимо национално право“, предвижда:

„1. Всяка държава членка прилага националните разпоредби, които приема в съответствие с настоящата директива, по отношение на обработването на лични данни, когато:

- а) обработването се извършва в контекста на дейностите на клон на администратора на територията на държавата членка; когато същият администратор е установен на територията на няколко държави членки, той трябва да вземе необходимите мерки, за да гарантира, че всеки от тези клонове спазва задълженията, установени от националното право;

[...]“.

10. В глава II, раздел I („Принципи, отнасящи се до качеството на данните“) от Директива 95/46, член 6 предвижда:

„1. Държавите членки предвиждат, че личните данни трябва:

- а) да се обработват справедливо и законно;
- б) да се събират за конкретни, ясно формулирани и законни цели и да не бъдат допълнително обработени по начин, който е несъвместим с тези цели. Допълнителната обработка на данните за исторически, статистически или научни цели няма да се разглежда като несъвместима, при условие че държавите членки предоставят необходимите гаранции за това;
- в) да бъдат адекватни, релевантни, и да не са прекомерни по отношение на целите, за които се събират и/или обработват допълнително;

- г) да бъдат точни и при необходимост да се актуализират; трябва да се предприемат всички възможни разумни стъпки, за да се гарантира, че данни, които са неточни или непълни по отношение на целите, за които са събрани, или за които се обработват допълнително, се изтриват или поправят;
- д) да се поддържат във форма, която позволява идентифицирането на съответните физически лица за срок не по-дълъг от необходимия за целите, за които тези данни са събрани или обработени допълнително. Държавите членки предвиждат подходящи гаранции за личните данни, съхранявани за по-дълъг срок за исторически, статистически или научни цели.

2. Администраторът осигурява спазването на параграф 1“.

11. В глава II, раздел II („Критерии за законосъобразност на обработването на лични данни“) от Директива 95/46 член 7 гласи:

„Държавите членки предвиждат, че обработването на лични данни може да се извършва, само ако:

[...]

- е) обработването е необходимо за целите на законните интереси, преследвани от администратора или от трето лице или лица, на които се разкриват данните, с изключение на случаите, когато пред тези интереси имат преимущество интереси, свързани с основните права и свободи на съответното физическо лице, които изискват защита по силата на член 1, параграф 1“.

12. В глава II, раздел III („Специални категории обработване“) се съдържат членове 8 и 9. Член 8, озаглавен „Обработване на специални категории от данни“, предвижда:

„1. Държавите членки забраняват обработването на лични данни, разкриващи расов или [етнически] произход, политически идеи, религиозни или философски убеждения, членство в професионални съюзи, ка[к]то и обработването на данни, свързани със здравословното състояние и половия живот.

2. Параграф 1 не се прилага, когато:

- а) съответното физическо лице е дало изричното си съгласие за обработването на такива данни, освен ако законодателството на държавата членка предвижда, че забраната, посочена в параграф 1, не може да бъде вдигната чрез съгласието на съответното физическо лице;

или

- б) обработването е необходимо за целите на изпълнението на задълженията и специфичните права на администратора в областта на трудовото право, доколкото това е позволено от националното законодателство, което предвижда достатъчни гаранции за защита;

или

- в) обработването е необходимо за защита на жизнените интереси на съответното физическо лице или на друго лице, ако съответното физическо лице е физически или юридически неспособно да даде своето съгласие;

или

г) обработването се извършва в хода на законосъобразната му дейност и с подходящи гаранции от фондация, сдружение или друга организация с нестопанска цел, с политическа, философска, религиозна или профсъюзна цел, при условие че обработването е свързано единствено с членовете на тази организация или с лица, които поддържат редовни контакти с нея във връзка с нейните цели, и че данните не се разкриват на трети лица без съгласието на съответното физическо лице;

или

д) обработването е свързано с данни, които явно са направени публично достояние от съответното физическо лице, или ако то е необходимо за установяването, упражняването или защитата на правните искове.

[...]

4. При условие че съществуват подходящи гаранции, държавите членки могат по съображения, свързани със значим обществен интерес, да определят други изключения, в допълнение към тези, посочени в параграф 2, или в националното законодателство, или с решение на надзорния орган.

5. Обработването на данни, отнасящи се до закононарушения, наказателни присъди или мерки за сигурност, може да се извършва само под контрола на официален орган, или ако националното законодателство предвижда подходящи гаранции, предмет на дерогации, които могат да бъдат предоставяни от държавата членка съгласно националните разпоредби, предвиждащи подходящи конкретни гаранции. Въпреки това, пълен списък на наказателни присъди може да се съхранява само под контрола на официален орган.

Държавите членки могат да предвидят, че данните, отнасящи се до административни санкции или до решения по граждански дела, също се обработват под контрола на официален орган.

6. Дерогациите от параграф 1, предвидени в параграфи 4 и 5, се съобщават на Комисията.

[...]“.

13. Член 9 от Директива 95/46, озаглавен „Обработка на личните данни и свобода на словото“, гласи:

„Държавите членки предвиждат изключения или дерогации от разпоредбите на настоящата глава, глава IV и глава VI относно обработването на лични данни, когато то се извършва единствено за целите на журналистическа дейност или на литературно или художествено изразяване, само ако са необходими за съгласуване на правото на личен живот и правилата, регулиращи свободата на словото“.

14. Член 12 от посочената директива, озаглавен „Право на достъп“, предвижда:

„Държавите членки гарантират на всяко физическо лице правото да получи от администратора:

[...]

б) според случая, поправянето, изтриването или блокирането на данните, чиято обработка не е в съответствие с разпоредбите на настоящата директива, и по-конкретно поради непълнота или неточност на самите данни;

[...]“.

15. Член 14 от същата директива, озаглавен „Право на съответното физическо лице на възражение“, предвижда:

„Държавите членки предоставят на съответното физическо лице правото:

- а) най-малкото в случаите, упоменати в член 7, букви д) и е), на възражение по всяко време, въз основа на неопровержими законови основания, свързани с неговото конкретно положение във връзка с обработваните данни, освен ако националното законодателство не е предвидило друго. В случаите, когато възражението е оправдано, обработването, започнато от администратора, не може вече да съдържа посочените данни;

[...]“.

16. Член 28 от Директива 95/46, озаглавен „Надзорен орган“, гласи:

„1. Всяка държава членка предвижда, че на нейната територия един или повече държавни органи отговарят за контрола на прилагането на разпоредбите, приети от държавите членки, съгласно настоящата директива.

[...]

3. В частност, на всеки орган са предоставени:

- правомощия по разследване, като право на достъп до данните, съставляващи предмет на операциите по обработка, както и право на събиране на цялата информация, необходима за изпълнението на функциите по надзора,
- ефективни правомощия на намеса, като например [...] право на разпореждане на блокиране, изтриване или унищожаване на данни, на въвеждане на временна или окончателна забрана върху обработването [...],

[...]

Решенията на надзорния орган, предмет на жалби, могат да бъдат обжалвани по съдебен ред.

4. Всеки надзорен орган разглежда искове, подадени от което и да е лице, от дружество, представляващо това лице, отнасящи се до защита на неговите права и свободи при обработването на лични данни. Лицето се уведомява за хода на иска.

[...]

6. Независимо от националното право, приложимо към въпросната обработка, всеки надзорен орган може да упражнява на територията на своята държава членка правомощията, предоставени в съответствие с параграф 3. От всеки орган може да бъде поискано да упражни своите правомощия от страна на орган от друга държава членка.

Надзорните органи си сътрудничат, доколкото е необходимо за изпълнението на техните функции, в частност, чрез обмен на полезна информация.

[...]“.

2. Регламент 2016/679

17. По силата на член 99, параграф 2 от Регламент 2016/679 същият се прилага от 25 май 2018 г. Съгласно член 94, параграф 1 от този регламент Директива 95/46 се отменя, считано от тази дата.

18. Член 9 от този регламент, озаглавен „Обработване на специални категории лични данни“, предвижда:

„1. Забранява се обработването на лични данни, разкриващи расов или етнически произход, политически възгледи, религиозни или философски убеждения или членство в синдикални организации, както и обработването на генетични данни, биометрични данни за целите единствено на идентифицирането на физическо лице, данни за здравословното състояние или данни за сексуалния живот или сексуалната ориентация на физическото лице.

2. Параграф 1 не се прилага, ако е налице едно от следните условия:

а) субектът на данни е дал своето изрично съгласие за обработването на тези лични данни за една или повече конкретни цели, освен когато в правото на Съюза или правото на държава членка се предвижда, че посочената в параграф 1 забрана не може да бъде отменена от субекта на данни;

[...]

д) обработването е свързано с лични данни, които явно са направени обществено достояние от субекта на данните;

[...]

ж) обработването е необходимо по причини от важен обществен интерес на основание правото на Съюза или правото на държава членка, което е пропорционално на преследваната цел, зачита същността на правото на защита на данните и предвижда подходящи и конкретни мерки за защита на основните права и интересите на субекта на данните;

[...]“.

19. Член 10 от същия регламент, озаглавен „Обработване на лични данни, свързани с присъди и нарушения“, гласи:

„Обработването на лични данни, свързани с присъди и нарушения или със свързаните с тях мерки за сигурност, въз основа на член 6, параграф 1, се извършва само под контрола на официален орган или когато обработването е разрешено от правото на Съюза или правото на държава членка, в което са предвидени подходящи гаранции за правата и свободите на субектите на данни. Пълен регистър на присъдите по наказателни дела се поддържа само под контрола на официален орган“.

20. Член 17 от същия регламент, озаглавен „Право на изтриване (право „да бъдеш забравен“)“, гласи:

„1. Субектът на данни има правото да поиска от администратора изтриване на свързаните с него лични данни без ненужно забавяне, а администраторът има задължението да изтрие без ненужно забавяне личните данни, когато е приложимо някое от посочените по-долу основания:

- а) личните данни повече не са необходими за целите, за които са били събрани или обработвани по друг начин;
- б) субектът на данните оттегля своето съгласие, върху което се основава обработването на данните съгласно член 6, параграф 1, буква а) или член 9, параграф 2, буква а), и няма друго правно основание за обработването;
- в) субектът на данните възразява срещу обработването съгласно член 21, параграф 1 и няма законни основания за обработването, които да имат преимущество, или субектът на данните възразява срещу обработването съгласно член 21, параграф 2;
- г) личните данни са били обработвани незаконосъобразно;
- д) личните данни трябва да бъдат изтрети с цел спазването на правно задължение по правото на Съюза или правото на държава членка, което се прилага спрямо администратора;
- е) личните данни са били събрани във връзка с предлагането на услуги на информационното общество по член 8, параграф 1.

2. Когато администраторът е направил личните данни обществено достояние и е задължен съгласно параграф 1 да изтрие личните данни, той, като отчита наличната технология и разходите по изпълнението, предприема разумни стъпки, включително технически мерки, за да уведоми администраторите, обработващи личните данни, че субектът на данните е поискал изтриване от тези администратори на всички връзки, копия или реплики на тези лични данни.

3. Параграфи 1 и 2 не се прилагат, доколкото обработването е необходимо:

- а) за упражняване на правото на свобода на изразяването и правото на информация;
- б) за спазване на правно задължение, което изисква обработване, предвидено в правото на Съюза или правото на държавата членка, което се прилага спрямо администратора или за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора;
- в) по причини от обществен интерес в областта на общественото здраве в съответствие с член 9, параграф 2, букви з) и и), както и член 9, параграф 3;
- г) за целите на архивирането в обществен интерес, за научни или исторически изследвания или за статистически цели съгласно член 89, параграф 1, доколкото съществува вероятност правото, установено в параграф 1, да направи невъзможно или сериозно да затрудни постигането на целите на това обработване; или
- д) за установяването, упражняването или защитата на правни претенции“.

21. Член 18 от Регламент 2016/679, озаглавен „Право на ограничаване на обработването“, гласи:

„1. Субектът на данните има право да изиска от администратора ограничаване на обработването, когато се прилага едно от следното:

- а) точността на личните данни се оспорва от субекта на данните, за срок, който позволява на администратора да провери точността на личните данни;
- б) обработването е неправомерно, но субектът на данните не желае личните данни да бъдат изтрети, а изисква вместо това ограничаване на използването им;

[...]

- г) субектът на данните е възразил срещу обработването съгласно член 21, параграф 1 в очакване на проверка дали законните основания на администратора имат преимущество пред интересите на субекта на данните.

2. Когато обработването е ограничено съгласно параграф 1, такива данни се обработват, с изключение на тяхното съхранение, само със съгласието на субекта на данните или за установяването, упражняването или защитата на правни претенции или за защита на правата на друго физическо лице или поради важни основания от обществен интерес за Съюза или държава членка.

3. Когато субект на данните е изискал ограничаване на обработването съгласно параграф 1, администраторът го информира преди отмяната на ограничаването на обработването“.

22. Член 21, озаглавен „Право на възразение“, предвижда в параграф 1:

„Субектът на данните има право, по всяко време и на основания, свързани с неговата конкретна ситуация, на възразение срещу обработване на лични данни, отнасящи се до него, което се основава на член 6, параграф 1, буква д) или буква е), включително профилиране, основаващо се на посочените разпоредби. Администраторът прекратява обработването на личните данни, освен ако не докаже, че съществуват убедителни законови основания за обработването, които имат предимство пред интересите, правата и свободите на субекта на данни, или за установяването, упражняването или защитата на правни претенции“.

23. Член 85 от посочения регламент, озаглавен „Обработване и свобода на изразяване и информация“, гласи:

„1. Държавите членки съгласуват със закон правото на защита на личните данни в съответствие с настоящия регламент с правото на свобода на изразяване и информация, включително обработването за журналистически цели и за целите на академичното, художественото или литературното изразяване.

2. За обработването, извършвано за журналистически цели и за целите на академичното, художественото или литературното изразяване, държавите членки предвиждат изключения или дерогации от глава II (принципи), глава III (права на субекта на данни), глава IV (администратор и обработващ лични данни), глава V (предаване на лични данни на трети държави и международни организации), глава VI (независими надзорни органи), глава VII (сътрудничество и съгласуваност) и глава IX (особени ситуации на обработване на данни), ако те са необходими за съгласуване на правото на защита на личните данни със свободата на изразяване и информация.

3. Всяка държава членка уведомява Комисията за разпоредбите в правото си, които е приела съгласно параграф 2, и я уведомява незабавно за всеки последващ закон за изменение или за всяко изменение, които ги засягат“.

Б. Френското право

24. Директива 95/46 е транспонирана във френското право със Закон № 78-17 от 6 януари 1978 г. за информационните технологии, компютърните файлове и гражданските свободи.

III. Фактите и главното производство

25. G. C., A. F., B. H. и E. D. са поискали от дружеството Google LLC да премахне различни връзки към уебстраници, публикувани от трети страни, от списъка на резултатите, който се показва от интернет търсачката след търсене въз основа на името на съответното лице с интернет търсачката, което посоченото дружество е отказало.

26. По-специално G. C. е поискала да бъде премахната връзката, която препраща към сатиричен фотомонтаж, публикуван онлайн под псевдоним на 18 февруари 2011 г. в мрежата YouTube, в който видеоматериал тя е представена до кмета на общината, на когото е била началник-кабинет, като се демонстрира недвусмислено интимната връзка с него, както и отражението на тази връзка върху собствената ѝ политическа кариера. Този фотомонтаж е публикуван онлайн по време на кампанията за изборите в кантона, в които G. C. участва като кандидат. Когато получава отказ на искането си за премахване на определени резултати от заявки за търсене, заинтересованото лице не е нито избрано, нито кандидат за местна изборна длъжност и вече не изпълнява функциите на началник-кабинет на кмета на общината.

27. A. F. е поискал да бъде премахната връзка към статия в ежедневника *Libération* от 9 септември 2008 г., възпроизведена на уебсайта на Центъра за борба с манипулирането на съзнанието (ССММ) относно самоубийството на последовател на Сциентоложката църква през декември 2006 г. В статията A. F. се споменава в качеството си на завеждащ връзките с обществеността на Сциентоложката църква, длъжност, която оттогава е престанал да упражнява. Впрочем авторът на спорната статия посочва, че се е свързал с A. F., за да разбере неговата версия за събитията и излага казаното от него във връзка със случая.

28. B. H. е поискал да бъдат премахнати връзки към статии, основно от пресата, свързани с разследване, започнало през юни 1995 г., относно финансирането на Републиканската партия (PR), в рамките на което е привлечен като обвиняем заедно с няколко бизнесмени и политици. Воденото спрямо него производство е прекратено с определение за прекратяване от 26 февруари 2010 г. Повечето от спорните връзки препращат към статии, публикувани към момента на започване на разследването и съответно в тях не се посочва резултатът, с който е приключило.

29. E. D. е поискал да бъдат премахнати връзки към статии, публикувани в *Nice Matin* и *Le Figaro*, отразяващи заседанието по наказателното дело, в хода на което той е осъден на седем години лишаване от свобода и на допълнително наказание пробация за срок от десет години за деяния, квалифицирани като сексуално насилие над непълнолетни лица на 15-годишна възраст. Освен това в една от тези съдебни хроники се споменават редица интимни подробности, отнасящи се до E. D. и разкрити в хода на наказателния процес.

30. След отказа на Google жалбоподателите сезират Commission nationale de l'informatique et des libertés (Национална комисия по информационните технологии и свободите, Франция, CNIL) с жалби, в които искат посоченото дружество да бъде задължено да предприеме действия за премахване на въпросните връзки от резултатите при търсене. С писма от 24 април 2015 г., 28 август 2015 г., 21 март 2016 г. и 9 май 2016 г. председателят на CNIL уведомява жалбоподателите, че прекратява производствата по техните жалби.

31. Жалбоподателите обжалват тези откази на CNIL да уведоми Google да премахване връзки от резултатите при търсене. Производствата по тези иски са съединени от запитващата юрисдикция.

IV. Преюдициалните въпроси и производството пред Съда

32. След като установява, че тези искания съдържат някои сериозни затруднения при тълкуването на Директива 95/46, Conseil d'État (Държавен съвет, Франция) с акт от 24 февруари 2017 г., постъпил в Съда на 15 март 2017 г., решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Предвид особената отговорност, компетентност и възможности на лицето, което управлява интернет търсачка, приложима ли е забраната други администратори да обработват данни, посочени в член 8, параграфи 1 и 5 от Директива [95/46] — при спазване на предвидените в нея изключения — и за това лице, което управлява интернет търсачка в качеството на администратор на данни, каквито тази търсачка обработва?
- 2) При утвърдителен отговор на първия въпрос:
- следва ли разпоредбите на член 8, параграфи 1 и 5 от Директива [95/46] да се тълкуват в смисъл, че тази забрана — при спазване на изброените в директивата изключения — за лицето, което управлява интернет търсачка, да обработва данни, посочени в тези разпоредби, задължава това лице да уважава систематично исканията за премахване от резултатите от търсене на връзки, които препращат към уебстраници, обработващи такива данни?
 - при такава хипотеза как следва да се тълкуват изключенията по член 8, параграф 2, букви а) и д) от Директива [95/46], когато те се прилагат спрямо лицето, което управлява интернет търсачка, предвид неговата особена отговорност, компетентност и възможности? По-специално може ли лице, което управлява интернет търсачка, да откаже да уважи искане за премахване от резултатите при търсене, ако установи, че въпросните връзки препращат към съдържания, които, в случай че съдържат данни от категориите, изброени в член 8, параграф 1, попадат също и в обхвата на изключенията по параграф 2 от същия член, и по-специално букви а) и д)?
 - следва ли също така разпоредбите на Директива [95/46] да се тълкуват в смисъл, че когато връзките, чието премахване от резултатите при търсене се иска, водят към обработване на лични данни, извършвано единствено за целите на журналистическа дейност или на литературно или художествено изразяване, при което на това основание — по силата на член 9 от Директива [95/46] — може да се събират и обработват данни от категориите, посочени в член 8, параграфи 1 и 5 от директивата, лицето, което управлява интернет търсачка, може на това основание да откаже да уважи искане за премахване от резултатите при търсене?

3) При отрицателен отговор на първия въпрос:

- на кои специални изисквания на Директива [95/46] трябва да отговаря лицето, което управлява интернет търсачка, предвид неговата отговорност, компетентност и възможности,
- ако установи, че уебстраниците, към които препращат връзките, чието премахване от резултатите при търсене се иска, съдържат данни, публикуването на които в посочените уебстраници е незаконно, следва ли разпоредбите на Директива [95/46] да се тълкуват в смисъл, че:
 - налагат задължение на лицето, което управлява интернет търсачка, да премахва тези връзки от списъка с резултатите, който се показва при търсене въз основа на името на лицето, поискало премахването им,
 - или само предполагат лицето, което управлява интернет търсачка, да вземе предвид това обстоятелство, за да прецени основателността на искането за премахване от резултатите при търсенето,
 - или това обстоятелство е без значение за преценката, която лицето, управляващо интернет търсачка, следва да направи?

Освен това, ако въпросното обстоятелство не е неотнормимо, как следва да се прецени законосъобразността на публикуването в уебстраници на спорните данни, получени в резултат от обработване, което не попада в териториалното приложно поле на Директива [95/46], и съответно на националното законодателство, което я транспонира?

4) Какъвто и да е отговорът на първия въпрос:

- независимо от законосъобразността на публикуването на личните данни в уебстраницата, към която препраща спорната връзка, следва ли разпоредбите на Директива [95/46] да се тълкуват в смисъл, че:
 - когато лицето, поискало премахване от резултатите при търсене, докаже, че тези данни вече са непълни, неточни, или неактуални, лицето, което управлява интернет търсачка, е длъжно да уважи съответното искане за премахване,
 - по-специално, когато лицето, поискало премахване на определена информация от резултатите при търсене, докаже, че предвид провеждането на съдебното производство, информацията относно по-ранен етап от това производство вече не отговаря на действителното му положение, лицето, което управлява интернет търсачка, е длъжно да премахне от резултатите при търсене връзки, които препращат към уебстраници, съдържащи такава информация,
- следва ли разпоредбите на член 8, параграф 5 от Директива от [95/46] да се тълкуват в смисъл, че информацията относно привличането на дадено лице като обвиняем или отразяваща наказателно производство и присъдата, с която то приключва, представлява данни, отнасящи се до закононарушения и наказателни присъди? Най-общо попада ли в приложното поле на тези разпоредби уебстраница, която съдържа данни за наказателни присъди или съдебни производства срещу физическо лице?“.

33. А. F., В. Н., Google, френското, ирландското, гръцкото, италианското, австрийското, полското правителство и правителството на Обединеното кралство, както и Европейската комисия представят писмени становища.

34. В. Н., Google, френското, ирландското, гръцкото, австрийското и полското правителство, както и Комисията са изслушани в съдебното заседание, проведено на 11 септември 2018 г.

V. Анализ

A. Предварителни бележки

1. Относимият законодателен акт: Директива 95/46

35. Въпросите на запитващата юрисдикция се отнасят не до тълкуването на разпоредбите на Регламент 2016/679, а на разпоредбите на Директива 95/46. Този регламент обаче, който се прилага от 25 май 2018 г.⁸, отменя Директивата, считано от същата дата⁹.

36. Доколкото според френското административно-процесуално право, както става ясно, приложимото към даден спор законодателство е действащото към приемането на обжалваното решение, няма съмнение, че именно Директива 95/46 е приложима в спора по главното производство. Това означава, че от Съда се иска тълкуване на разпоредбите на тази директива.

2. Контекст: решение Google Spain и Google

37. Поставените от запитващата юрисдикция въпроси по настоящото дело са в контекста на основополагащото решение Google Spain и Google¹⁰, което е от значение за настоящото дело, и в което Съдът постановява по-специално че:

- дейността на интернет търсачка трябва да се квалифицира като „обработване на лични данни“ по смисъла на член 2, буква б) от Директива 95/46, когато тази информация съдържа лични данни, и че лицето, което управлява интернет търсачката, трябва да се счита за „администратор“ на посоченото обработване по смисъла на член 2, буква г) от тази директива¹¹;
- за да зачита правата, предвидени в член 12, буква б) и член 14 първа алинея, буква а) от Директива 95/46, и доколкото действително са изпълнени предвидените в тези разпоредби условия, лицето, което управлява интернет търсачката, е длъжно да заличи от списъка с резултатите, който се показва след търсене въз основа на име на лице, връзки към уебстраници, които са публикувани от трети лица и съдържат информация относно това лице, също и в хипотезата, в която това име или тази информация не е заличено/заличена предварително или едновременно от тези уебстраници, при това дори когато, ако случаят е такъв, самото им публикуване на посочените страници е законосъобразно“¹²;
- при преценката на условията за прилагане на член 12, буква б) и на член 14, първа алинея, буква а) от Директива 95/46 следва по-специално да се провери дали съответното лице има право въпросната информация, отнасяща се до него, да не се свързва повече с името му към

8 Съгласно член 99, параграф 2 от Регламент 2016/679.

9 Вж. член 94, параграф 1 от Регламент 2016/679.

10 Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

11 Вж. решение от 13 май 2014 г., Google Spain и Google (C-131/12, EU:C:2014:317, т. 1 от диспозитива).

12 Вж. решение от 13 май 2014 г., Google Spain и Google (C-131/12, EU:C:2014:317, т. 3 от диспозитива).

настоящия момент посредством списък на резултатите, който се показва след търсене въз основа на неговото име, без обаче констатацията за наличие на такова право да предполага, че включването на въпросната информация в този списък причинява вреда на лицето¹³, и

- съответното лице, с оглед на основните си права по членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) може да поиска въпросната информация да не се предоставя повече на разположение на широката общественост посредством включването ѝ в подобен списък на резултатите, тези права имат по принцип предимство не само пред икономическия интерес на лицето, което управлява интернет търсачката, но и пред интереса на тази общественост да намери посочената информация при търсене, отнасящо се до името на въпросното лице. Такъв не би бил случаят обаче, ако по конкретни причини, като ролята на посоченото лице в обществения живот, е видно, че вмешателството в неговите основни права е обосновано поради приоритетния интерес на посочената общественост да има вследствие на това включване достъп до въпросната информация¹⁴.

38. Фактите по делото, по което е постановено решение Google Spain и Google¹⁵, се отнасят до данни, които, макар да са лични, не са „чувствителни данни“ по смисъла на член 8 от Директива 95/46. Това ме води до първия въпрос.

Б. По първия преюдициален въпрос

39. С първия въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали, като се вземат предвид особените отговорности, компетентност и възможности на лицето, което управлява интернет търсачка, забраната, отнасяща се до други администратори на данни да обработват данни, попадащи в обхвата на член 8, параграфи 1 и 5 от Директива 95/46, е приложима и за такова лице.

40. Съгласно член 8, параграф 1 от Директива 95/46 държавите членки забраняват обработването на лични данни, разкриващи расов или [етнически] произход, политически идеи, религиозни или философски убеждения, членство в професионални съюзи, както и обработването на данни, свързани със здравословното състояние и половия живот.

41. Член 8, параграф 5 от тази директива предвижда, че обработването на данни, отнасящи се до закононарушения, наказателни присъди или мерки за сигурност, може да се извършва само под контрола на официален орган или ако националното законодателство предвижда подходящи гаранции, предмет на дерогации, които могат да бъдат предоставяни от държавата членка съгласно националните разпоредби, предвиждащи подходящи конкретни гаранции. Въпреки това, пълен списък на наказателни присъди може да се съхранява само под контрола на официален орган. Държавите членки могат да предвидят, че данните, отнасящи се до административни санкции или до решения по граждански дела, също се обработват под контрола на официален орган.

13 Вж. решение от 13 май 2014 г., Google Spain и Google (C-131/12, EU:C:2014:317, т. 4 от диспозитива).

14 Вж. решение от 13 май 2014 г., Google Spain и Google (C-131/12, EU:C:2014:317, т. 4 от диспозитива).

15 Решение от 13 май 2014 г., Google Spain и Google (C-131/12, EU:C:2014:317).

42. Следва да се отбележи, че член 8 от Директива 95/46 не е разглеждан в делото, по което е постановено решение Google Spain и Google¹⁶. Дори само тази констатация, противно на твърдяното от Google в становището му, предполага, че отговорът на първия преюдициален въпрос не може да следва от това решение. Фактът, че това дело не се е отнасяло до чувствителни данни, посочени в член 8, параграф 1 от Директива 95/46, не означава, че дадена интернет търсачка не е подчинена на тази разпоредба.

43. В заключението си по дело Google Spain и Google генералният адвокат Jääskinen обосновава по-специално по следния начин своята теза (която не бе подкрепена от Съда), според която доставчик на услуги за търсене в интернет не е „администратор“ на личните данни, съдържащи се на изходни уебстраници на трети лица: „[п]ротивното мнение би довело до несъвместимост на търсачките в интернет със законодателството на Съюза, което според мен е абсурден извод. По-специално, ако доставчиците на услуги за търсене в интернет бъдат счети за администратори на лични данни на изходни уебстраници на трети лица и ако на тези страници се съдържат „специални категории от данни“ по смисъла на член 8 от Директивата [95/46] (например лични данни, разкриващи [расов или етнически произход,] политически идеи или религиозни убеждения или свързани със здравословното състояние или половия живот на физически лица), дейността на доставчика на услуги за търсене в интернет автоматично би станала незаконна при неспазване на предвидените в този член строги условия за обработване на такива данни“¹⁷..

44. Този текст ясно очертава кръга от въпроси и значението на настоящото дело. Като се има предвид, че Директива 95/46, която датира от 1995 г., чиито адресати на съдържащите се в нея задължения по принцип са държавите членки, не е изготвена с оглед на интернет търсачките — такива, каквито съществуват в момента — нейните разпоредби не могат да се прилагат интуитивно и съвсем буквално към такива интернет търсачки. Именно поради тази причина, както е и в настоящия случай, запитващите юрисдикции изпитват съмнения по делото, по което е постановено решение Google Spain и Google¹⁸, и се обръщат към Съда.

45. Следователно не може да се приеме подход „всичко или нищо“ по отношение на приложимостта на разпоредбите на Директива 95/46 към интернет търсачките. Според мен следва да се разгледа всяка разпоредба от гледна точка на годността ѝ да се прилага към интернет търсачка.

46. Буквалното прилагане на член 8, параграф 1 от Директива 95/46 към интернет търсачките би имало за последица да забрани всяко обработване на данните, изброени в него, при спазване на изключенията, предвидени в член 8, параграф 2 от тази директива.

47. В това отношение следва да се отбележи, че никоя от представилите становища страни не подкрепя толкова стриктно тълкуване, и то — с основание.

48. Буквалното прилагане на член 8, параграф 1 от Директива 95/46 би задължило интернет търсачката да осъществява контрол дали списъкът на резултатите, който се показва след търсене въз основа на името на физическо лице, не включва връзки към уебстраници, съдържащи данни, посочени в тази разпоредба, при това ex ante и служебно, тоест дори при липса на искане от съответното лице за премахване от резултатите при търсене.

49. Според мен контрол ex ante и ex officio не е нито възможен, нито желателен.

¹⁶ Вж. решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

¹⁷ Вж. заключението на генералния адвокат Jääskinen по дело Google Spain и Google (C-131/12, EU:C:2013:424, т. 90).

¹⁸ Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

50. В решение Google Spain и Google¹⁹ Съдът отбелязва, че „доколкото дейността на интернет търсачка може да засегне значително и в допълнителна степен по отношение на дейността на издателите на уебсайтове основните права на личен живот и на защита на личните данни, лицето, което управлява търсачката в качеството си на лице, което определя целите и средствата на тази дейност, трябва да гарантира в рамките на своята *отговорност, компетентност и възможности*, че дейността му отговаря на изискванията на Директива 95/46, за да могат предвидените в нея гаранции да разгърнат цялостното си действие и за да може действително да се осъществи ефикасна и пълна защита на съответните лица, по-специално на тяхното право на зачитане на личния им живот“²⁰.

51. От този текст могат да се направят два извода. На първо място, както поддържа Комисията в становището си, Директива 95/46 изхожда от принципа, че всеки администратор трябва да изпълнява всички изисквания, които тя налага, включително и предвидените в член 8.

52. На следващо място, дори този текст да предвижда задължение за лицето, което управлява интернет търсачка²¹, такова лице *може да действа* единствено в рамките на своята отговорност, компетентност и възможности. С други думи, такова лице може да не е в състояние да осигури пълното действие на разпоредбите на Директива 95/46 именно с оглед на своята отговорност, компетентност и ограничени възможности.

53. Поради това следва да се приеме тълкуване на член 8 от Директива 95/46, което е съобразено с отговорностите, компетентността и възможностите на лицето, управляващо интернет търсачка.

54. В тази връзка следва да се изключи прилагане *ex ante* на член 8, параграф 1 от Директива 95/46 спрямо лицето, което управлява интернет търсачка. Контрол *ex ante* на интернет страници, които са посочени като резултат от търсене, не следва нито от отговорностите, нито от възможностите²² на една интернет търсачка. Задачата на лицето, което управлява интернет търсачка, както сочи наименованието му, е да търси, да намира, да извлича и да предоставя информация, при това с помощта на алгоритъм, който позволява намирането ѝ по най-ефективния начин. За разлика от това, не е задача на лицето, което управлява интернет търсачка, да контролира и дори да цензурира данните. Лицето, което управлява интернет търсачка, *действа* за целите на търсенето и *реагира* за целите на премахването на даден резултат при търсене. Във всички случаи аз така разбирам решение Google Spain и Google²³.

55. В същия ред на мисли и както подчертава и Комисията, забраните и ограниченията, установени в член 8, параграф 1 от Директива 95/46, не могат да се приложат за лице, което управлява интернет търсачка, сякаш самото то публикува чувствителни данни на интернет страниците, включени в резултатите от търсенето. Логично е, че дейността на интернет търсачка се извършва едва след публикуването онлайн на (чувствителни) данни и има второстепенен характер.

19 Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

20 Вж. решение от 13 май 2014 г., Google Spain и Google (C-131/12, EU:C:2014:317, т. 38). Курсивът е мой. Този текст е възпроизведен в основната си част в точка 83 от същото решение.

21 Както показват думите „трябва да“.

22 Всъщност Google изтъква, според мен — основателно, че не е в състояние да проверява страница по страница всеки обходен и индексираният сайт, за да се увери, че неговото съдържание съответства на приложимите закони, или да се установи дали в него се съдържат лични данни, които в Европейския съюз биха могли да бъдат квалифицирани като чувствителни, неточни, непълни, публикувани незаконосъобразно или свързани със закононарушения или присъди.

23 Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

56. Следователно предвидените в член 8, параграф 1 от Директива 95/46 забрани и ограничения могат да се приложат към интернет търсачка само във връзка с показването на резултатите от търсене, и следователно по повод на проверка *ex post*, основана на отправено от засегнатото лице искане за премахване.

57. Ето защо предлагам на първия преюдициален въпрос да се отговори, че член 8, параграфи 1 и 5 от Директива 95/46 се прилага по принцип към дейността на лице, което управлява интернет търсачка, в рамките на отговорностите, компетентността и възможностите на такова лице.

58. Редът и условията за това прилагане са обхванати от втория преюдициален въпрос.

В. По втория преюдициален въпрос

59. Вторият въпрос, поставен в случай че Съдът установи приложимостта на член 8, параграфи 1 и 5 от Директива 95/46 към обработването на данни от лице, което управлява интернет търсачка, се състои от три части.

60. Всъщност по същество запитващата юрисдикция иска:

- да се установи дали при спазване на изключенията, предвидени в Директива 95/46, забраната за лице, което управлява интернет търсачка, да обработва данни, посочени в член 8, параграфи 1 и 5 от тази директива, задължава същото да уважава систематично исканията за премахване от резултатите при търсене на връзки, които препращат към уебстраници, съдържащи такива данни;
- да се установи как се прилагат конкретните изключения, предвидени в член 8, параграф 2, букви а) и д) от Директива 95/46, към обработването, извършвано от лице, което управлява интернет търсачка, и по-специално дали на основание на тези изключения то може да откаже да уважи искане за премахване на определени резултати от заявки за търсене, и
- да получи разяснения относно изключенията, предвидени в член 9 от Директива 95/46, за обработването на лични данни единствено за целите на журналистическа дейност или на литературно или художествено изразяване, и то само ако тези изключения се окажат необходими за съгласуване на правото на личен живот и правилата, регулиращи свободата на изразяване. В това отношение запитващата юрисдикция иска да се установи дали лицето, което управлява интернет търсачка, може да откаже да уважи искане за премахване от резултатите при търсене, когато установи, че данните, които се намират на страницата, до която води въпросната връзка, се съдържат там законно, тъй като обработването на данни, което се извършва от издателя на уебстраницата, е обхванато от това изключение.

61. Ще пристъпя към тези подвъпроси в реда, по който са поставени.

1. Относно систематичното премахване от резултатите при търсене

62. Отправната точка тук е, че при липсата на обосновка по смисъла на членове 8 и 9 от Директива 95/46 отказът на лицето, което управлява интернет търсачка, да премахне дадена интернет страница от резултатите от търсене, е в противоречие с член 8, параграф 1 или 5 от тази директива.

63. Google, ирландското и австрийското правителство, както и и правителството на Обединеното кралство поддържат, че става въпрос за важен, но не и решаващ фактор при претеглянето на правата и интересите, което лицето, управляващо интернет търсачката, следва да извършва при всяко искане за премахване от резултатите при търсене, включително относно връзки към интернет сайтове, обработващи специални категории данни по смисъла на член 8, параграф 1 или 5 от Директива 95/46.

64. За разлика от това френското, италианското и полското правителство, както и Комисията смятат, че забраната за обработване, предвидена в член 8, параграфи 1 и 5 от Директива 95/46, предполага, че лицето, което управлява интернет търсачка, към което се отправя такова искане, трябва систематично да го уважава, т.е. без да трябва или да има право да проверява други елементи освен липсата на обосновка.

65. Споделям тази последна позиция.

66. Всъщност текстът на член 8, параграфи 1 и 5 от Директива 95/46 не оставя съмнение, че става въпрос за задължение да не се допуска обработването на изброените в него чувствителни данни. Всъщност не виждам в такъв случай как това задължение би могло да се разглежда като един от елементите, които трябва да се вземат предвид при разглеждането на искане за премахване от резултатите при търсене.

67. Такъв подход представлява логично продължение на делото, по което е постановено решение Google Spain и Google²⁴. Следва да се припомни, че това дело се отнася единствено до данните, чието публикуване само по себе си е било законосъобразно. Поради това, като първа стъпка, Съдът е имал възможността да установи, че лицето, което управлява интернет търсачка, е длъжно да заличи от списъка на резултатите, който се показва след търсене въз основа на името на лице, връзки към уебстраници, публикувани от трети страни и съдържащи информация относно това лице, дори когато самото им публикуване е законосъобразно²⁵ — и едва тогава да извърши претегляне между правата на съответното лице и икономическия интерес на лицето, което управлява интернет търсачката, както и обществения интерес от достъп до въпросната информация²⁶.

68. Във връзка с това си позволявам да отворя скоба, що се отнася до дело Google Spain и Google. Доколкото е общоприето, че ако дадена информация е законосъобразна, лицето, което я разпространява, във всички случаи се ползва от свободата на изразяване на мнение, предвидена в член 11 от Хартата, би било полезно Съдът изрично да посочи това основно право. Това би открито още по-ясно тезата, че трябва не само да се намери баланс между членове 7 и 8 от Хартата, от една страна, и свободата на информация, от друга страна, а и че трябва също да се отчете свободата на изразяване на мнение. Ще се върна на този въпрос при анализа на член 9 от Директива 95/46.

69. За разлика от това, не виждам място за търсенето на такъв баланс в рамките на член 8 от Директива 95/46. Щом като е установено, че чувствителните данни са били обработени, искането за премахване от резултатите при търсене следва да се уважи.

²⁴ Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

²⁵ Вж. точка 88 от посоченото решение и точка 3 от диспозитива.

²⁶ Вж. точка 99 от посоченото решение и точка 4 от диспозитива.

70. Наясно съм с позицията, изразена от работната група по член 29 „Защита на данните“²⁷ в нейните „Насоки за изпълнение на решението [Google Spain и Google]²⁸ от 26 ноември 2014 г.²⁹ (наричани по-нататък „Насоките“), според която, на първо място, в повечето случаи на искания за премахване от резултатите при търсене, преди да се приеме решение, трябва да се вземат предвид повече от един критерий, второ, нито един критерий сам по себе си не е определящ³⁰, и трето, що се отнася по-специално до член 8 от Директива 95/46 „[о]рганите за защита на личните данни е по-вероятно да се намесят в случай на отхвърляне на искане за премахване от резултатите при търсене“³¹.

71. В това отношение фактът, че следва да се отчетат редица критерии, преди да се вземе решение по искане за премахване от резултатите при търсене, според мен е очевиден. За разлика от това, да се твърди, че орган за защита на личните данни е *по-вероятно* да се намеси, не ми изглежда достатъчно утвърдително и ясно. Ако се окаже, че данните се отнасят до чувствителните области, посочени в член 8, параграфи 1 и 5 от Директива 95/46, тогава обработването им е забранено.

72. Поради това считам, че предотвратяването на евентуалното разпространяване на такива данни от интернет търсачка също е обхванато от *ratio legis* на член 8, параграфи 1 и 5 от Директива 95/46. Като се има предвид, че съгласно посочената разпоредба законодателят приема, че обработването на някои данни е незаконно, според мен от това следва, че отделното обработване от лице, което управлява интернет търсачка, също е такова, поне от момента, в който това лице е отхвърлило искане за премахване от резултатите при търсене.

73. С други думи, в член 8 от Директива 95/46 законодателят на Съюза вече е решил въпроса за чувствителните данни в смисъл, че не може да се извършва претегляне на интересите. Това тълкуване се подкрепя от факта, че Регламент 2016/679 не само запазва забраната³² за обработка на чувствителни данни, но дори разширява тези категории³³.

74. Следователно при спазване на изключенията, предвидени в Директива 95/46, забраната за лицето, което управлява интернет търсачка, да обработва данни, попадащи в обхвата на член 8, параграфи 1 и 5 от тази директива, задължава същото да уважава систематично исканията за премахване от резултатите при търсене на връзки, които препращат към уебстраници, съдържащи такива данни.

2. Относно конкретните изключения, предвидени в член 8, параграф 2, букви а) и д) от Директива 95/46

75. Запитващата юрисдикция се нуждае от разяснения само по две от петте изключения, предвидени в член 8, параграф 2 от Директива 95/46.

27 С влизането в сила на Регламент 2016/679 тази работна група беше заменена от Европейския комитет по защита на данните (вж. член 68 и член 94, параграф 2 от Регламент 2016/679).

28 Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

29 Насоките могат да бъдат намерени на следния адрес:
https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp225_fr.pdf.

30 Вж. стр. 14 от Насоките.

31 Вж. стр. 20 от Насоките.

32 Макар изключенията да са по-многобройни от предвидените в член 8 от Директива 95/46. Вж. член 9, параграф 2 от Регламент 2016/679.

33 Вж. член 9, параграф 1 от Регламент 2016/679. Сега там са включени също и обработването на генетични данни, биометрични данни за целите единствено на идентифицирането на физическо лице и данни за сексуалната ориентация на физическото лице.

76. Съгласно член 8, параграф 2, буква а) от Директива 95/46 параграф 1 не се прилага, когато съответното физическо лице е дало изричното си съгласие³⁴ за обработването на такива данни, освен ако законодателството на държавата членка предвижда, че забраната, посочена в параграф 1, не може да бъде вдигната чрез съгласието на съответното лице. Член 8, параграф 2, буква д) от Директива 95/46 предвижда, че параграф 1 от този член не се прилага, когато обработването е свързано с данни, които явно са направени публично достояние от съответното физическо лице, или ако то е необходимо за установяването, упражняването или защитата на правните искове.

77. Тъй като според решението, което предлагам на Съда, установените в член 8, параграфи 1 и 5 от Директива 95/46 забрани следва да се прилагат, считам, че предвидените в същия член 8 от Директива 95/46 изключения по принцип също следва да се прилагат, въпреки че някои от изключенията по член 8, параграф 2 от Директива 95/46 според мен са по-скоро с теоретичен, отколкото с практически характер, що се отнася до прилагането им по отношение на интернет търсачка³⁵. Следователно лицето, което управлява интернет търсачка, може да откаже да удовлетвори искане за премахване от резултатите при търсене, когато са изпълнени условията на член 8, параграф 2 от тази директива.

3. Относно обработването на лични данни и свободата на изразяване на мнение (член 9 от Директива 95/46)

78. Съгласно член 9 от Директива 95/46 за обработването на лични данни, когато то се извършва единствено за целите на журналистическа дейност или на литературно или художествено изразяване, държавите членки предвиждат изключения или дерогации, по-специално от член 8, само ако са необходими за съгласуване на правото на личен живот и правилата, регулиращи свободата на словото.

79. Възниква въпросът дали лицето, което управлява интернет търсачката, може да откаже да уважи искане за премахване на връзка от резултатите при търсене, когато установи, че показването на чувствителни данни на страницата, до която води въпросната връзка, е законосъобразно, тъй като извършената от страна на издателя на интернет страницата обработка попада в обхвата на член 9 от Директива 95/46.

80. Следва да се посочи, че по силата на решение Google Spain и Google³⁶ е напълно възможно искането за премахване от резултатите при търсене да е насочено срещу лицето, управляващо интернет търсачка, но да засяга издателя на уебстраницата, включена в резултатите от търсенето, що се отнася до член 9 от Директива 95/46. Всъщност Съдът е приел, че „обработването от страна на издател на уебстраница, изразяващо се в публикуването на информация, отнасяща се до физическо лице, може евентуално да бъде извършено „единствено за целите на журналистическа дейност“ и по този начин да се ползва по силата на член 9 от Директива 95/46 от предвидените в него дерогации от изискванията, докато е видно, че не е такъв случай при обработването на данни, извършвано от лицето, което управлява интернет

34 Съгласно член 2, буква з) Директива 95/46 „съгласие на съответното физическо лице“ означава всяко свободно изразено, конкретно и информирано указание за волята на съответното физическо лице, с което то дава израз на своето съгласие за обработка на личните данни, които се отнасят до него.

35 Така например изключението по буква а) следва да се разглежда по-скоро като теоретична възможност, тъй като искането за премахване от резултатите от търсене логично предполага, че най-малко към датата на подаване на това искане предявилото го лице вече не е съгласно с обработването на данни от страна на лицето, което управлява интернет търсачката. Освен това изключенията, изброени в член 8, параграф 2 буква б) (трудово право) и буква г) (дейност на фондация и др.), според мен не могат да се приложат към интернет търсачка. Във всеки случай те не са посочени в преюдициалните въпроси.

36 Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

търсачка. При това положение не може да се изключи възможността за засегнатото лице да упражни при определени обстоятелства правата по член 12, буква б) и член 14, първа алинея, буква а) от Директива 95/46 срещу посоченото лице, което управлява търсачката, а не срещу издателя на уебстраницата³⁷.

81. Този ключов откъс от решението на Съда по дело Google Spain и Google³⁸ стои в основата на съображенията, имащи за цел да обосноват „правото на забравя“: за да се защити правото на личен живот и правото на защита на личните данни на съответното лице, може да се „стреля по вестоносеца“ (дори) когато „поправянето при източника“ е невъзможно поради правото на свобода на изразяване на мнение на издателя на интернетстраницата.

82. Изкушението този откъс да се тълкува в смисъл, че член 9 не се прилага по отношение на лицето, което управлява интернет търсачка, е голямо.

83. Предлагам на Съда да устои на подобно изкушение.

84. На първо място, съгласно постоянната практика на Европейския съд по правата на човека (наричан по-нататък „Съдът в Страсбург“), „[б]лагодарение на тяхната достъпност и способността им да съхраняват и разпространяват големи количества данни, интернет сайтовете имат значителен принос за подобряване на достъпа на обществеността до новини и като цяло за улесняване на предаването на информация“³⁹. По-конкретно, по дело с предмет интернет сайт, който е сред основните световни платформи за услуги за споделяне на файлове в интернет⁴⁰, Съдът в Страсбург отбелязва, че „член 10 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г.“⁴¹, се отнася не само до съдържанието на данните, но и до средствата за предаване или за прихващане⁴².

85. Правото на обществеността да получава и разпространява информация, която е налична в интернет, е защитено от член 11 от Хартата⁴³. Това включва както информацията на изходните уебстраници, така и тази, осигурявана от търсачките в интернет⁴⁴.

86. Второ, единственото заключение, което може да се направи от посочения по-горе откъс от решение Google Spain и Google⁴⁵, е че член 9 от Директива 95/46 сам по себе си не се прилага *пряко* за дейността на лицето, което управлява интернет търсачката. Тъй като дейността на такова лице е вторична спрямо първичната дейност на разпространяващия информацията, логично е член 9 от Директива 96/45 да се отнася на първо място до лицето, което разпространява информацията. Фактът обаче, че съдържанието се на разглежданата интернет страница данни са свързани с журналистическа дейност или литературно или художествено изразяване по смисъла на член 9 от Директива 95/46, не може да попречи на лицето, управляващо интернет търсачка — което, както констатирах по-горе, е подчинено на задълженията, предвидени в член 8 от тази директива — да се позове на член 9 от Директива 95/46.

37 Вж. решение от 13 май 2014 г., Google Spain и Google (C-131/12, EU:C:2014:317, т. 85).

38 Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

39 Вж. ЕСПЧ, решения от 10 март 2009 г., Times Newspapers Ltd c/y Обединеното кралство (№ 1 и № 2), CE:ECHR:2009:0310JUD000300203, § 27 и от 10 януари 2013 г., Ashby Donald и др. c/y Франция, CE:ECHR:2013:0110JUD003676908, § 34.

40 Става въпрос за интернет сайта The Pirate Bay. Що се отнася до функционирането на този сайт, вж. също заключението ми по дело Stichting Brein (C-610/15, EU:C:2017:99).

41 Който съответства на член 11 от Хартата.

42 Вж. ЕСПЧ, решение от 19 февруари 2013 г., Neij et Sunde c/y Швеция, жалба № 40397/12, § 10.

43 Вж. решение от 16 февруари 2012 г., SABAM (C-360/10, EU:C:2012:85, т. 48).

44 Вж. заключението на генералния адвокат Jääskinen по дело Google Spain и Google (C-131/12, EU:C:2013:424, т. 121).

45 Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

87. Фактът, че данните на интернет страницата попадат в обхвата на член 9 от тази директива, трябва да е обстоятелство, което позволява отхвърлянето на искане за премахване от резултатите при търсене.

88. Член 9 от Директива 95/46 представлява конкретно проявление на равнище вторично право на свободата на изразяване на мнение, на свободата на информация и на свободата на медиите, установени в член 11 от Хартата. С други думи, при претеглянето между, от една страна, правото на зачитане на личния живот и правото на защита на личните данни съгласно членове 7 и 8 от Хартата, и от друга страна, правото на обществеността на достъп до въпросната информация, фактът, че тази информация излиза под перото на журналист или представлява художествено или литературно изразяване, е фактор, който трябва да се вземе предвид.

89. В обобщение, въпреки че някои от изводите на Съда в решение *Google Spain* и *Google*⁴⁶ биха могли да бъдат формулирани по-ясно, не е изключено при преценката в посоченото решение дали са спазени условията по член 12, буква б) и член 14, първа алинея, буква а) от Директива 95/46 свободата на изразяване на мнение да не е била взета предвид. Според мен при претеглянето на интересите на потенциалните заинтересовани потребители в интернет да имат достъп до дадена интернет страница чрез търсене въз основа на името на съответното лице и основните права на това лице на основание членове 7 и 8 от Хартата следва да се вземат предвид и свободата на изразяване на мнение, и свободата на информация на издателите и на потребителите в интернет, както е гарантирано от член 11 от Хартата.

90. Откривам подкрепа за този анализ в Насоките, съгласно които „[о]рганите за защита на личните данни приемат, че в зависимост от контекста може да е подходящо да се изследва дали информацията е била публикувана за журналистически цели. Фактът, че информацията е публикувана от журналист, чиято работа е да информира обществеността, е фактор, който трябва да се вземе предвид. Този критерий обаче сам по себе си не е достатъчен, за да се отхвърли дадено искане, тъй като решението на Съда прави ясно разграничение между правното основание за публикуване в медиите, и правното основание, позволяващо на интернет търсачките да организират резултатите от търсенето въз основа на името на дадено лице“⁴⁷.

91. Накрая, следва да се отбележи, че член 17 от Регламент 2016/679, който вече съдържа изрична разпоредба относно „правото да бъдеш забравен“, предвижда в параграф 3, буква а) изключение на това право, когато обработването е необходимо за упражняването на правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация. Това изключение се прилага към всички основания, които могат да обосноват правото „да бъдеш забравен“, изброени в член 17, параграф 1 от Директива 95/46, и следователно дори например в случай, в който личните данни са били обработвани незаконосъобразно (параграф 1, буква г). Това означава, че Регламент 2016/679 признава ограничаването на правото на премахване от резултатите при търсене по съображения, свързани със свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, дори ако обработването е свързано с чувствителни данни.

92. Ето защо предлагам на Съда да отговори на втория преюдициален въпрос, че в съответствие с член 8, параграфи 1 и 5 от Директива 95/46 лице, което управлява интернет търсачка, е задължено да уважава систематично исканията за премахване от резултатите при търсене на връзки, които препращат към уебстраници, съдържащи посочените в тази разпоредба чувствителни данни, при спазване на изключенията, предвидени в Директива 95/46, каквито са тези по член 8, параграф 2, букви а) и д) от Директивата. За разлика от това, фактът, че данните от интернет страницата попадат в обхвата на член 9 от Директива 95/46, представлява обстоятелство, което позволява отхвърлянето на искане за премахване от резултатите при

⁴⁶ Решение от 13 май 2014 г. (C-131/12, EU:C:2014:317).

⁴⁷ Вж. стр. 22 от Насоките.

търсене. В този случай лицето, което управлява интернет търсачка, следва да извърши претегляне между, от една страна, правото на зачитане на личния живот и правото на защита на личните данни съгласно членове 7 и 8 от Хартата, и от друга страна, правото на обществеността на достъп до въпросната информация и правото на свобода на изразяване на лицето, което разпространява информацията, съгласно член 11 от Хартата.

Г. По третия преюдициален въпрос

93. Тъй като третият преюдициален въпрос е поставен в случай на отрицателен отговор на първия въпрос, с оглед на предложени тук положителен отговор не е необходимо разглеждането му.

Д. По четвъртия преюдициален въпрос

94. Четвъртият преюдициален въпрос се състои от две части.

95. С първата част от въпроса запитващата юрисдикция иска от Съда да се установи дали когато лицето, поискало премахване на личните данни, публикувани на интернет страницата, към която препраща спорната връзка, докаже, че тези данни вече са непълни или неточни, или неактуални, лицето, което управлява интернет търсачка, е длъжно да уважи съответното искане за премахване.

96. Запитващата юрисдикция иска да установи дали такова задължение съществува, когато лицето, поискало премахването, докаже, че предвид развитието на съдебното производство информация, свързана с по-ранен етап от производството, не съответства повече на действителното положение на лицето.

97. С втората част от четвъртия въпрос, отнасящ се по-специално по делата в главното производство относно В. Н. и Е. Д., запитващата юрисдикция иска да се установи дали информацията за привличането на дадено лице като обвиняем или отразяваща наказателно производство и присъдата, с която то приключва, представляват данни, отнасящи се до закононарушения и наказателни присъди, по смисъла на член 8, параграф 5 от Директива 95/46, и по-специално дали уебстраница, която съдържа данни за наказателни присъди или съдебни производства срещу физическо лице, попада в приложното поле на тази разпоредба.

98. Следва да се разгледа най-напред втората, а след това първата част от въпроса.

99. В съответствие с член 8, параграф 5 от Директива 95/46 обработването на данни, отнасящи се до закононарушения, наказателни присъди или мерки за сигурност, може да се извършва само под контрола на официален орган или ако националното законодателство предвижда подходящи гаранции, предмет на дерогации, които могат да бъдат предоставяни от държавата членка съгласно националните разпоредби, предвиждащи подходящи конкретни гаранции. Въпреки това, пълен списък на наказателни присъди може да се съхранява само под контрола на официален орган. Държавите членки могат да предвидят, че данните, отнасящи се до административни санкции или до решения по граждански дела, също се обработват под контрола на официален орган.

100. Според мен данни за съдебни производства, публикувани на интернет страници като разглежданите в делата относно В. Н. и Е. Д., представляват данни по смисъла на член 8, параграф 5 от Директива 95/46. Дори ако наказателното производство не е приключило с присъда, при всички положения става въпрос за данни, *отнасящи се до закононарушение*.

101. Остава първата част от четвъртия преюдициален въпрос, свързана с изводите, които следва да се направят от тази констатация, що се отнася до статиите, по-специално в пресата, описващи по-ранен етап от съдебно производство, и които по правило вече не са актуални.

102. С оглед на предложения отговор на третата част от втория въпрос считам, че що се отнася до статия в пресата, следва да се приеме балансиран подход, доколкото става въпрос за лични данни, изнасяни единствено за целите на журналистическа дейност.

103. В това отношение съгласно Насоките „[Д]ържавите членки могат да имат различни подходи при оповестяването на информация, свързана със закононарушители и техните закононарушения. Възможно е да съществуват специални правни разпоредби, които оказват въздействие върху достъпността на такава информация с течение на времето. Органите за защита на личните данни ще разглеждат тези случаи в съответствие с действащите принципи и подходи в тази държава членка. Като цяло, органите за защита на личните данни е по-вероятно да разгледат случаи на премахване от резултати при търсене, свързани с престъпления с относително ниска степен на обществена опасност, които са извършени отдавна, отколкото с престъпления с по-висока степен на обществена опасност, които са извършени по-скоро. Тези въпроси обаче изискват внимателно изследване и ще бъдат решавани след преценка на всеки отделен случай“⁴⁸.

104. В същия ред на мисли считам, че следва да се извършва преценка на всеки отделен случай, при който лицето, управляващо интернет търсачка, ще бъде принудено да направи претегляне между, от една страна, правото на зачитане на личния живот и правото на защита на личните данни съгласно членове 7 и 8 от Хартата, и от друга страна, правото на обществеността да има достъп до въпросната информация, като същевременно се има предвид, че тази информация е свързана с журналистическа дейност или художествено или литературно изразяване.

VI. Заключение

105. Предвид изложените по-горе съображения предлагам на Съда да отговори на поставените от Conseil d'État (Държавен съвет, Франция) преюдициални въпроси по следния начин:

- „1) Член 8, параграфи 1 и 5 от Директива № 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни се прилага по принцип към дейността на лице, което управлява интернет търсачка, в рамките на отговорностите, компетентността и възможностите на такова лице.
- 2) Включването на интернет страница, съдържаща данни, отнасящи се до извършването на нарушение и до наказателно преследване, в резултатите от търсене попада в приложното поле на член 8, параграф 5 от Директива 95/46.
- 3) В съответствие с член 8, параграфи 1 и 5 от Директива 95/46 лице, което управлява интернет търсачка, е задължено да уважава систематично исканията за премахване от резултатите при търсене на връзки, които препращат към уебстраници, съдържащи посочените в тази разпоредба чувствителни данни, при спазване на изключенията, предвидени в Директива 95/46, каквито са тези по член 8, параграф 2, букви а) и д) от Директивата.
- 4) За разлика от това, фактът, че данните от интернет страницата попадат в обхвата на член 9 от Директива 95/46, представлява обстоятелство, което позволява отхвърлянето на искане за премахване от резултатите при търсене. В този случай лицето, което управлява интернет

⁴⁸ Вж. стр. 23 от Насоките.

търсачка, следва да извърши претегляне между, от една страна, правото на зачитане на личния живот и правото на защита на личните данни съгласно членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз, и от друга страна, правото на обществеността на достъп до въпросната информация и правото на свобода на изразяване на лицето, което разпространява информацията, съгласно член 11 от Хартата“.